

РОЗДІЛ 1. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФЕСТИВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ У БРАЗИЛІЇ STATE AND PROSPECTS OF FESTIVAL TOURISM DEVELOPMENT IN BRAZIL

УДК 791.6

<https://doi.org/10.32843/bses.60-1>

Давидюк Ю.В.

к.е.н., доцент,
завідувач кафедри туризму
та готельно-ресторанної справи
Державний університет
«Житомирська політехніка»

Сироїд Н.П.

к.е.н., доцент кафедри туризму
та готельно-ресторанної справи
Державний університет
«Житомирська політехніка»

Ярмолюк Д.І.

асистент кафедри туризму
та готельно-ресторанної справи
Державний університет
«Житомирська політехніка»

Davydiuk Yuliia

State University «Zhytomyr Polytechnic»

Syroid Nadiia

State University «Zhytomyr Polytechnic»

Yarmolyk Dina

State University «Zhytomyr Polytechnic»

У статті окреслено наявний стан та перспективи розвитку фестивального туризму у Бразилії. Наведено характеристику туристично-ресурсного потенціалу регіонів Бразилії. Деталізовано вплив туризму на економіку країни. Фестивальний рух відбувається в Бразилії практично цілий рік. Більшість бразильських фестивалів уже стали загальносвітовими брендами. Задля стимулювання подальшого розвитку цього виду туризму необхідним є: максимальне усунення візових бар'єрів; розроблення та впровадження антикризової стратегії в межах концепції «безпечного туризму»; удосконалення системи професійного навчання персоналу; адаптація діючих бізнес-стратегій до змін у структурі туристичного попиту; використання принципів стратегії сталого розвитку в поточній діяльності підприємств туристичної галузі; інвестування розвитку туристичної інфраструктури; розроблення та впровадження інноваційних технологій у діяльності підприємств туристичної галузі.

Ключові слова: туризм, фестиваль, туристично-ресурсний потенціал, фестивальний туризм, розвиток фестивального туризму.

В статті описуються текущее состояние и перспективы развития фестивального

туризма в Бразилии. Представлена характеристика туристическо-ресурсного потенциала регионов Бразилии. Описано влияние туризма на экономику страны. Фестивали проводятся в Бразилии почти круглый год. Большинство из них уже стали настоящими мировыми брендами. Для стимулирования дальнейшего развития этого вида туризма необходимыми являются: максимальная ликвидация визовых барьеров; разработка и реализация антикризисной стратегии в рамках концепции «безопасный туризм»; совершенствование системы профессиональной подготовки персонала; адаптация существующих бизнес-стратегий к изменениям в структуре туристического спроса; использование принципов стратегии устойчивого развития в текущей деятельности предприятий туристической отрасли; инвестиции в развитие туристической инфраструктуры; разработка и внедрение инновационных технологий в деятельность предприятий туристической отрасли.

Ключевые слова: туризм, фестиваль, туристическо-ресурсный потенциал, фестивальный туризм, развитие фестивального туризма.

The article outlines the current state and prospects of festival tourism development in Brazil. The essence and features of festival tourism are determined. A brief description of the tourist resource potential of the regions of Brazil is given. The impact of tourism on the country's economy is detailed, namely the country's tourism market is differentiated, and its condition is directly related to the level of socio-economic development of its regions. Problematic aspects that limit the further development of tourism have been identified, e.g. lack of detailed information for travelers about the country's transport infrastructure and unsatisfactory condition of urban transport parks; drug trafficking; high crime rate; low level of public safety; non-compliance of accommodation facilities with international standards; some recreational areas, cultural and architectural landmarks, other tourist and excursion services need modernization and reconstruction. Festivals are held in Brazil almost all year round, their themes are diverse, today most of them have become real global brands that reflect the most attractive national traditions of the country. Despite the fact that Brazil has a strong tourist and resource potential for the festival tourism development, for its further stimulation it is necessary to: eliminate visa barriers as much as possible; development and implementation of anti-crisis strategy within the concept of "safe tourism"; improving the system of professional training of staff to work in the tourism industry; adaptation of existing business strategies to changes in the structure of tourist demand; use of the principles of sustainable development strategy in the current activities of the tourism industry; investing in the development of tourist infrastructure; development and implementation of innovative technologies in the activities of tourism enterprises. The development of festival tourism in Brazil will maintain a sustainable image of the country as a tourist attraction; ensure the further functioning of the tourism industry as one of the budget-generating, economically and socially efficient; form the potential for further tourism; achieve a new level of quality of life in the regions of the country; form a stable inflow; create comfortable conditions for leisure of residents and tourists.

Key words: tourism, festival, tourism and resource potential, festival tourism, development of festival tourism.

Постановка проблеми. Однією з ознак сучасного загальносвітового культурного простору є поширення фестивального руху, причиною активізації якого стало прагнення людей примножити культурні здобутки та ширше презентувати мистецьку спадщину своїх країн. Фестивальний туризм приваблює туристів, які прагнуть розширювати свій кругозір культурними надбаннями, знайомитися з місцевими народними традиціями, культурними надбаннями, активно відпочивати, розважатися або просто наслідувати сучасні тен-

денції молодіжної моди. Отже, виникає потреба вивчення фестивального туризму як суспільно-географічного явища, його стану та перспектив розвитку у країні, яка вважається епіцентром фестивального туризму – Бразилії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням організаційних аспектів фестивального туризму присвячені праці науковців: В. Бабарицької, О. Бейдика, М. Дністрянського, А. Доценка, С. Іщука, Н. Крачила, О. Любіцевої, М. Мальської, П. Масляка, Я. Олійника, М. Пістуна,

І. Ровенчака, А. Степаненка, О. Шаблія; зарубіжних дослідників А. Александрової, М. Біржакова, Д. Гетца, Ф. Котлера, Дж. Холловея.

Постановка завдання. Метою дослідження є оцінка стану, визначення перспектив та розроблення науково-практичних рекомендацій щодо стимулювання розвитку фестивального туризму в Бразилії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фестиваль – це святкова подія, для якої характерні розмах і масовість; значна суспільна, святкова зустріч, що супроводжується оглядом досягнень будь-яких видів мистецтв, що забезпечує адаптацію культурного надбання до індустрії туристичного бізнесу. На практиці простежується чітка закономірність: чим більше відбувається фестивалів, тим швидше зростає категорія відвідувачів, що, в свою чергу, спонукає організаторів удосконалювати професійно-комерційну основу заходів.

Фестивальний туризм – надзвичайно цікавий напрям, який з'явився порівняно недавно, проте динамічно розвивається, що дозволило йому зайняти вагоме місце в світовому туристському русі. Цільова аудиторія – це туристи з доходом вище за середній. Цей вид туризму пов'язаний із проведенням фольклорних свят, карнавалів і власне фестивалів.

До основних переваг фестивального туризму належать:

1) масштабний і цікавий захід, який здатний привернути в регіон великий потік туристів різних цільових груп;

2) фестивалі сприяють збільшенню часу перебування туристів у тій чи іншій місцевості, оскільки найчастіше люди затримуються ще на кілька днів, щоби ближче познайомитися з новим місцем;

3) вид туризму, який відрізняється невичерпністю ресурсної бази в результаті розроблення різноманітних програм, заходів, запрошення різних хедлайнерів, додавання нових розважальних елементів, зміни місця проведення тощо;

4) організатори завдяки залученню спонсорів і партнерів мають можливість скоротити витрати на проведення заходу [2].

Бразилія належить до групи «нових індустріальних країн», входить у першу десятку в світі і займає перше місце серед країн Латинської Америки, оскільки на її частку припадає 40% сукупного ВВП країн регіону, 43% промислового виробництва і 30% експорту [5].

Туристично-ресурсний потенціал Бразилії включає природно-рекреаційні, історико-культурні, демографічні, етнічно-мистецькі, інфраструктурні ресурси. Так, найпривабливішою для туристів є північ Бразилії, де головними атракціями є дика природа, екзотика джунглів і, звичайно ж, Амазонка [11]. Розвиненими на цій території є такі види туризму, як екскурсійний, розважальний, екс-

тремальний, рибальський, мисливський. На північному сході країни інтерес туристів викликають великі портові міста – Ресіфі, в якому знаходиться старовинний університет, а також Салвадор, де є безліч архітектурних пам'яток і відомі пляжі Ітапан, Пітуба і Амараліна [11]. Цей район сприятливий для розвитку рекреаційного і пізнавального туризму.

Південний схід Бразилії – основний економічний район країни і головна туристична зона. Тут знаходиться один з мальовничих міст світу – Ріо-де-Жанейро, затока Гуанабара з численними островами і кілометровими пляжами Копакабана, Іпанема і Леблон. Популярними видами туризму тут є пляжний, розважальний, спортивний, екскурсійний, діловий.

Південь країни за ступенем розвитку туризму поступається південному сходу, але набуває популярності завдяки водоспаду Іугасу, а також Національним природним паркам. Район сприятливий для екстремального (сафарі, рафтинг) та екскурсійного туризму.

Захід привабливий для туристів завдяки тому, що тут знаходиться столиця країни – Бразилія, яка відома своєю архітектурою і сучасністю. Цей район сприятливий для розвитку пізнавального, рекреаційного та ділового туризму.

Варто зазначити, що туристичний ринок в країні диференційований і прямо пов'язаний з рівнем соціально-економічного розвитку її регіонів. Отже, найбільш високим рівнем господарського розвитку, у тому числі туристичної інфраструктури, всіх видів транспорту, відрізняється Південна та Південно-Східна частина Бразилії.

Відповідно до сучасних тенденцій розвитку, туристична галузь у Бразилії поступово виходить на перше місце серед джерел доходів країни, витісняючи інші галузі. Сьогодні туризм як сфера економічної діяльності національної економіки Бразилії стабільно функціонує та розвивається: забезпечується формування національних доходів, ВВП, створюються нові робочі місця [7].

Отже, Бразилія має величезні об'єктивні передумови для перетворення на один зі світових центрів рекреації та туризму. Варто зауважити, що про розвиток індустрії туризму свідчить доволі висока кількість прибуттів. Половину туристичного ринку Південної Америки становлять Бразилія та Аргентина, які за останні вісім років забезпечили зростання міжнародного туризму в регіоні на 70%. Це пов'язано зі зростанням тривалості подорожі (10 ночей) та туристичних витрат до 1500 євро за подорож [7].

Бразилія є однією із найбільш відвідуваних туристами країн. Основний потік туристів до Бразилії йде з Аргентини, США, Уругваю, Парагваю та Німеччини, Португалії, Перу: 69% іноземців прибувають виключно з туристичними цілями, 22% –

у службових справах та 5% для участі у міжнародних переговорах [7]. Саме вони і забезпечують доволі стабільні надходження від міжнародного туризму.

Незважаючи на наявні позитивні тенденції у функціонуванні туристичної галузі Бразилії, слід відзначити проблемні моменти, які певним чином стримують її розвиток: відсутність докладної інформації для подорожуючих про транспортну інфраструктуру країни та незадовільний стан міських транспортних парків, торгівля наркотиками, високий рівень злочинності, низький рівень громадської безпеки.

Варто також зазначити, що заклади розміщення, яких налічується в країні аж 18,2 тис., не відповідають міжнародним стандартам, вони потребують модернізації та реконструкції [7]. Крім того, підтримання в належному стані актуальне й для рекреаційних зон, пам'яток культури та архітектури, інших об'єктів туристичних та екскурсійних послуг.

Більша половина території країни є важкодоступною та непрохідною місцевістю, яка мало вивчена або взагалі не вивчена. Через невисокий рівень розвитку транспорту, засобів комунікації, туристської інфраструктури і сервісу половина території Бразилії взагалі не відвідується туристами. Географічна віддаленість Бразилії від найбільш подорожуючих країн – Америки, Західної Європи та Південно-Східної Азії – стримує розвиток туризму. Для відвідувачів відкрита лише половина національних парків, тому що решта знаходиться у важко доступній місцевості та не має відповідної інфраструктури [4].

Попри всі соціально-економічні негаразди останніх років, індустрія туризму стала тією галуззю бразильської економіки, яка з року в рік із залученням державних дотацій стабільно нарощує обсяги виробництва туристичного продукту. Крім видів туризму, які є традиційними для країни, останнім часом за рахунок державного фінансування та інвестиційних вкладень активно розвивається екологічний, екстремальний, спортивний, оздоровчий, діловий та інші види туризму. Це збільшує туристичні потоки в країну та приносить додаткові прибутки.

Отже, туризм у Бразилії може і повинен стати сферою реалізації ринкових механізмів, джерелом поповнення місцевих бюджетів, засобом загальнодоступного і повноцінного відпочинку та оздоровлення, а також ознайомлення з історико-культурною спадщиною та природою.

Найбільше приваблюють туристів відомі бразильські карнавали, які зазвичай проходять наприкінці лютого або на початку березня. Найграндіозніший карнавал відбувається у Ріо-де-Жанейро, це одне із найбільш довгоочікуваних свят у світі. Варто зазначити, що карнавали відбуваються

практично по всій території країни і кожне місто проводить його по-різному, але обов'язково за 46 днів до Великодня. Хоча в карнавалах беруть участь в основному католики (а також представниками інших християнських конфесій), це свято, імовірно, має язичницьке коріння, як і багато інших християнських свят (наприклад, Різдво) [9]. Так чи інакше, бразильські карнавали – унікальне видовище для будь-якого туриста: яскраві різнокольорові костюми, розкішні декорації, весела музика. Танцювальні паради відбуваються на центральних вулицях міст. Урочистості проходять вдень і вночі, кілька днів поспіль (іноді більше тижня). У прибережних містах Бразилії, як правило, свята більш театральні і барвисті, ніж у містах у глибинці.

У Бразилії проводиться багато інших фестивалів і свят (таблиця 1).

Феста Жуніньо (Festas Juninas) проходить у Ріо-де-Жанейро традиційно у червні. Він також відомий як Сан-Жуан, є одним із найяскравіших народних гулянь у країні. Протягом усього червня на головних площах міста проводяться різноманітні урочистості на Circo Voador, площі перед Федеральним університетом Ріо-де-Жанейро та у парку перед палацом Сан-Крістован. Головні події відбуваються 13 червня (в День Святого Антонія), 24 червня (в День Святого Іоанна) і 29 червня (в День Святого Петра) [9].

В м. Сан-Паулу на початку червня проходить найбільший у світі парад людей з нетрадиційною сексуальною орієнтацією, в якому щороку беруть участь близько трьох мільйонів чоловік.

Кожні два роки у вихідні липня проводиться День відкритих дверей (Portas Abertas). Арт-район Санта-Терези перетворюється на величезну живу інсталяцію [2]. Вулиці та площі міста вітають любителів мистецтва і професіоналів, а місцеві художники відкривають свої студії, дозволяючи відвідувачам поглянути на свої творіння.

Свято на честь морської богині Йемаї відзначається у Бразилії в ніч з 31 грудня на 1 січня. Організатори фестивалю влаштовують для місцевих жителів та туристів численні феєрверки та пишну ходу зі статуєю богині. За традицією, жителі м. Ріо-де-Жанейро надягають білий одяг і приносять на пляж квіти. Щороку свято в середньому збирає 3 млн чоловік.

Щорічно з 1 по 20 жовтня штат Санта-Катерина приймає майже 2 млн туристів. У цьому штаті проживає велика кількість вихідців з Рейну, Ізару і Ельби, які дотримуються німецьких культурних традицій. Блуменау – бразильське місто з населенням трохи менше 300 тисяч чоловік. Щорічно в середині жовтня тут проходить «бразильський» Октоберфест. Під час фестивалю відбувається півний марафон. По місту роз'їжджають розмальовані цистерни, з яких продається місцеве пиво, яке за якістю не гірше німецького. А щоб було з

Фестивалі Бразилії

Назва	Тематика заходу	Регулярність та період проведення	Місто (штат, регіон)
Бразильський карнавал	Змагання шкіл самбо	Щорічно, за 40 днів до Великодня	Ріо-де-Жанейро, міста країни
Феста Жуніньо (Festas Juninas)	Народні гуляння приурочені до релігійних свят	Щорічно, у червні	Ріо-де-Жанейро
Парад людей із нетрадиційною орієнтацією	Соціальна: вшанування різноманітності інтересів	Щорічно, на початку червня	Сан-Пауло
День відкритих дверей (Portas Abertas)	Культурно-мистецький захід	Кожні 2 роки, у липні, у вихідні дні	Санта-Тереза
Свято Йемаї і Ревейон (Festa de Iemanjá & Reveillon)	Свято на честь міфічної богині (Бразильський Новий рік)	Щорічно, у ніч з 31 грудня на 1 січня	Ріо-де-Жанейро (пляж «Копакабана»)
Октоберфест (півний марафон)	Свято німецької культури	Щорічно, з 1 по 20 жовтня	Блуменау, штат Санта-Катерина
Пасхальна хода по величезному килиму («тапетос колорідос»)	Релігійне свято	Щорічно, на Великдень	Ору-Прету
Бумба МЕУ бій (Bumba-Meu-Voi)	Фольклорний фестиваль	Щорічно, друга половина червня	Північна і Північно-Східна Бразилія
Гран-прі Бразилії («Формула-1»)	Спортивне свято (авторалі)	Щорічно, листопад	Сан-Паулц (автодром імені Хосе-Карлоса «Інтерпалагос»)

Джерело: авторська розробка

чого пити туристам, сувенірні крамнички торгують куклями, німецькими за видом, бразильськими за походженням і різноманітними за формою і розміром [7].

На Великдень мальовниче маленьке колоніальне містечко Ору-Прету з населенням 70 тис. чоловік стає справжньою насолодою для очей: незліченні музичні концерти, театральні постанови, а в перші години Світлого Христового Воскресіння – пасхальна хода, маршрут якої традиційно проходить по величезному килиму (який тут називають «тапетос колорідос») із різнокольорової тирси, складеної у фантастичні картини і візерунки.

Бумба-Меу-Бій (Bumba-Meu-Voi) – популярний традиційний фестиваль, який проходить по всій країні, але найцікавіші свята бувають у регіонах Північної і Північно-Східної Бразилії. Яскрава фольклорна подія присвячена історії про бика, який помирає, але повертається до життя під звуки барабанів. Дві команди змагаються, розповідаючи найдовші версії цієї казки, використовуючи пісні і танці, щоб перевершити своїх конкурентів. Кожне шоу триває близько 2,5 години [7]. Свято супроводжується танцями, сміхом та музикою, дивовижними костюмами. У містечку Парінтінс фестиваль є другим за розмахом у країні.

Гран-прі – всесвітньо відомий захід, який продовжує хвилювати фанатів і спортсменів уже багато років. Свято проводиться на автодромі імені Хосе-Карлоса Пасі («Інтерлагос») в Сан-Паулу в березні або квітні кожного року. Вперше Гран-прі був організований в цьому місці в 1972 році, але тоді він не був етапом чемпіонату світу «Формула-1». Місце

проведення спортивного заходу пару раз міняли – переносили в Ріо, проте з 1990 року змагання проводяться, як і раніше, на Інтерлагосе [7].

Отже, фестивалі проводяться в Бразилії практично цілий рік, тематика їх різноманітна – від традиційних національних народних гулянь до серйозних спортивних змагань. Нині більшість фестивалів уже стали справжніми загальносвітними брендами, які відображають найпривабливіші національні традиції країни. Засоби масової інформації, транслюючи їх на багатонаціональну аудиторію, популяризують ці заходи та щорічно розширюють коло їх відвідувачів.

Далі наведемо результати SWOT-аналізу конкурентоспроможності Бразилії щодо розвитку фестивального туризму (таблиця 2).

Отже, Бразилія має потужний туристично-ресурсний потенціал для розвитку фестивального туризму, оскільки практично кожне місто країни цікаве своїми культурними і спортивними подіями. Організаторам необхідно пропонувати цікаві програми, знаходити легенди і в рамках проведення фестивалів створювати яскраві події, які зможуть залучити і місцевих жителів, і туристів.

Туроператорам слід звернути увагу на заходи, що відбуваються в регіонах країни. Турпродукти, розроблені на основі регіональних подій, можуть бути цілком рентабельними і конкурентоспроможними.

Серед позитивних факторів розвитку фестивального туризму в Бразилії слід виділити:

– створення комфортного середовища життєдіяльності;

SWOT-аналіз конкурентоспроможності Бразилії щодо розвитку фестивального туризму

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Сприятливі природно-кліматичні умови. 2. Розвинена транспортна інфраструктура. 3. Велика кількість об'єктів історико-культурної спадщини, рекреаційних зон. 4. Загальносвітовий імідж країни як країни карнавалів. 5. Цікаві традиції мистецтва та культури. 6. Значний потенціал фестивального туризму.	1. Недосконалість елементів туристично-рекреаційної інфраструктури країни. 2. Низький рівень інформаційного забезпечення фестивальних заходів. 3. Відсутність інформаційного забезпечення для переміщення туристів всередині країни. 4. Низька інноваційна активність.
Можливості	Загрози
1. Покращення рівня обслуговування. 2. Зростання інвестиційної привабливості та нарощування міжнародної технічної допомоги. 3. Створення іміджу країни як стабільної та безпечної. 4. Оновлення існуючих та створення нових фестивальних турів. 5. Висока орієнтація Бразилії на фестивальний туризм.	1. Перенаселеність території країни. 2. Злиденність та бідність місцевого населення. 3. Високий рівень злочинності, низький рівень громадської безпеки. 4. Складне авіасполучення, відсутність прямих рейсів із більшістю європейських країн.

Джерело: авторська розробка

- стимулювання туристичного потоку;
- репозиціонування території і формування позитивного іміджу;
- накопичення нової культурної спадщини та актуалізація старої;
- розвиток бізнесу, в тому числі в сфері організації подієвих заходів;
- залучення зовнішніх інвестицій, чому сприятиме привабливість країни;
- залучення інвестицій з державного бюджету, що буде сприяти модернізації інфраструктури. Варто зазначити, що з адміністративної точки зору набагато простіше й ефективніше, коли масштабні інвестиції в розвиток території приурочені до певної важливої події.

Розвиток сфери фестивального туризму як складової частини індустрії дозвілля є загальнодержавним завданням, адже передбачає організацію не лише національних, а й міжнародних заходів. Водночас ця сфера туризму є досить перспективним напрямом та передумовою забезпечення регіонального розвитку країни, адже проведення івент-заходів передбачає певну прив'язку до території. Насамперед це зумовлено значенням подієвих заходів для поширення інформації про регіони країни, історичні особливості та самобутність їхнього розвитку тощо. Завдяки фестивальним турам, які включатимуть не лише участь у певній події, але й супутні послуги, пов'язані з оглядом безпосереднього місця проведення та цікавих об'єктів поблизу нього, проживанням у комфортабельному місці відпочинку із додатковими рекреаційними послугами, забезпечуватимуться умови підвищення соціально-економічного розвитку регіонів країни.

Зважаючи на загальносвітові тенденції, а також стан та особливості розвитку туризму в Бразилії, подальший розвиток фестивального туризму в країні, на нашу думку, може стимулювати низка таких основних заходів:

1. Пріоритетним напрямом роботи в галузі міжнародної туристичної співпраці є усунення візових бар'єрів для фестивального туризму, що сприятиме не тільки зростанню обсягів туристичних потоків, а й розвитку інших суміжних галузей. Наявність значних туристичних формальностей (зокрема, необхідність візи та проходження прикордонного контролю) негативно впливає на темпи зростання міжнародних туристичних потоків. Незважаючи на те, що вигодами від глобалізації та розширення меж вільної торгівлі уже давно «користуються» основні галузі світового господарства, міжнародному туризму як одній із найперспективніших експортних галузей у зв'язку з наявним візовим режимом такі можливості недоступні.

2. У межах концепції «безпечного туризму» для всіх учасників туристичного процесу (туристів, працівників у сфері туризму, жителів туристичної дестинації) важливою є спільна робота у сфері антикризового менеджменту в туризмі на рівні міжнародних, регіональних та національних туристичних організацій Бразилії, а також розроблення власної антикризової стратегії країни як учасника туристичного ринку. Актуалізація питання безпеки туристичних подорожей пов'язана з фізичним руйнуванням інфраструктури територій туристичних дестинацій унаслідок природних катастроф, терористичних актів, військових дій тощо; зниженням туристичної привабливості територій в результаті забруднення повітря води, спалахів різноманітних інфекцій, загостренням питання фізичної безпеки туристів тощо. Непередбачуваний та мало прогнозований вплив таких чинників знижує туристичний імідж не тільки країни – джерела виникнення «катастроф», а й усього туристичного регіону.

3. Сьогодні пріоритетним завданням для стимулювання розвитку фестивального туризму в

Бразилії є співпраця приватного та суспільного секторів економіки в напрямі забезпечення відповідності між освітніми кваліфікаціями та потребами ринку, оскільки має місце тенденція до зростання дефіциту кваліфікованого персоналу (технічного та управлінського) у сфері туризму. Щорічне зростання обсягів міжнародного туризму супроводжується збільшенням кількості зайнятих у цій сфері (кожні нові 30 туристів «створюють» одне нове робоче місце).

4. Адаптація бізнес-стратегій до змін у структурі туристичного попиту: зростання «середнього класу» країн з розвинутою економікою, туристів зрілого віку (як правило, пенсійного) та молоді у віці до 35 років (як правило, з успішних країн Близького Сходу) тощо.

Важливою складовою частиною активізації фестивального туризму повинно стати розроблення і впровадження програми заходів щодо економічного та інфраструктурного оцінювання та регулювання туристичної привабливості регіону: відновлення і підтримка у належному і привабливому стані історико-культурних пам'яток; інтенсивний розвиток туристичної інфраструктури; стимулювання суміжних галузей; покращення якості довкілля у межах туристичних і фестивальних територій; якісне інформування про подієві ресурси; підтримка іміджевого статусу території на різних рівнях.

5. Активізація співпраці у напрямі сталого розвитку туризму. Зростання міжнародного туристичного руху, що супроводжуватиметься збільшенням авіаперевезень, актуалізує питання зниження негативного впливу туризму на навколишнє середовище шляхом: стимулювання використання альтернативних (нешкідливих для повітря та води) джерел енергії; популяризації екологічного способу використання природних ресурсів туристичної дестинації (від охорони природного середовища до екологічності в будівництві туристичної інфраструктури та технологіях туристичного обслуговування); розроблення та впровадження програм захисту та відновлення пам'яток історико-культурної спадщини; співпраці щодо створення компромісної моделі узгодження інтересів туриста та місцевих жителів туристичної дестинації тощо.

6. Активізація інвестиційної діяльності у розвиток туристичної інфраструктури, зокрема транспортно-складника (скорочення часу на трансфер шляхом оптимізації логістики подорожі всіма видами транспорту).

7. Розвиток інноваційних технологій, підвищення рівня «контактності» з цільовою аудиторією. З огляду на зростання довіри до Інтернет-бронювання та відповідно частки онлайн-транзакцій на туристичному ринку, суб'єкти туристичної пропозиції повинні вдосконалювати механізм співпраці з цільовим споживачем.

Реалізація запропонованих рекомендацій щодо розвитку фестивального туризму Бразилії дозволить підтримати сталий імідж країни як туристичнопривабливої; забезпечить подальше функціонування туристичної галузі як однієї з бюджетотворюючих, економічно та соціально ефективних; сформує потенціал для подальшого розвитку туристичної діяльності; дасть змогу досягнути нового рівня якості життя мешканців регіонів країни; сформує стабільний в'їзний потік; створить комфортні умови для проведення дозвілля мешканців та перебування туристів.

Висновки з проведеного дослідження. Нині фестивальний туризм є найперспективнішим видом туризму на міжнародному рівні, який забезпечує залучення споживачів туристичних послуг незалежно від сезону. Фестиваль відповідно до свого змістовного наповнення формує туристичний імідж країни, який можна успішно використовувати для розвитку туристичної галузі взагалі та спеціальних видів туризму зокрема. Бразильські фестивалі за умови використання стимулюючих чинників завжди будуть привабливими для туристів, а стабільна туристична активність та масовий характер заходів автоматично підтягує за собою всі суміжні інфраструктури та галузі, що взагалом позитивно впливатиме на соціально-економічний рівень розвитку Бразилії.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Матвеева Н.Ф. Бразилия: справочник. Москва : РАН, 2004.
2. Мальська М.П. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. Київ : Знання, 2008. 661 с.
3. Олійник Я.Б. Теоретичні основи туристології: навчальний посібник. Київ : Ніка-Центр, 2005. 316 с.
4. Офіційний веб-сайт Всесвітньої Організації Туризму. URL: <http://www.unwto.org> (дата звернення: 15.12.2020).
5. Печенихина Е.А., Сигалова М.В. Бразилия. Путеводитель. Москва : Вокруг света, 2007. 210 с.
6. Мир вокруг нас. URL: <http://window.edu.ru/window.html> (дата звернення: 16.12.2020).
7. Мировой атлас данных. URL: <https://knoema.ru/atlas> (дата звернення: 16.12.2020).
8. Путешествие и туризм. URL: <http://travel.rin.ru/html> (дата звернення: 12.12.2020).
9. Самые красочные фестивали Бразилии. URL: <https://turtella.ru/interesnoe/i86.html> (дата звернення: 10.12.2020).
10. Туризм по миру. URL: <http://window.edu.ru/window.html> (дата звернення: 16.12.2020).
11. Туризм у Бразилії. URL: <http://www.geograf.com.ua/brazil/667-brazil-tourism> (дата звернення: 12.12.2020).

REFERENCES:

1. Matveeva N.F. (2004) Brazylyia: spravochnyk [Brazil: a directory]. Moscow: RAN. (in Russian)

2. Malska M.P. (2008) Mizhnarodnyi turyzm i sfera posluh [International tourism and services]. Kyiv: Znan-
nia. (in Ukrainian)

3. Oliinyk Ya.B. (2005) Teoretychni osnovy turyz-
mohii [Theoretical foundations of tourism]. Kyiv: Nika-
Tsent. (in Ukrainian)

4. Ofitsiinyi web-sait Vsesvitnoi Orhanizatsii Turyz-
mu [Official web-site of the World Tourism Organi-
zation]. Available at: <http://www.unwto.org> (accessed
15 December 2020).

5. Pechenykhyna E.A., Syhalova M.V. (2007) Brazy-
lyia. Putevodytel [Brazil. Travel guide]. Moscow: Vokruh
sveta. (in Russian)

6. Myr vokruh nas [World around us]. Available at:
<http://window.edu.ru> (accessed 16 December 2020).

7. Myrovoy atlas dannykh [World Data Atlas]. Avail-
able at: <https://knoema.ru/atlas> (accessed 16 December
2020).

8. Puteshestvye y turizm [Travel and Tourism]. Avail-
able at: <http://travel.rin.ru/html> (accessed 12 December
2020).

9. Same krasochnye festyvaly Brazylyi. [The most
fabulous festivals in Brazil]. Available at: [https://turtella.ru/
interesnoe/i86.html](https://turtella.ru/interesnoe/i86.html) (accessed 10 December 2020).

10. Turizm po myru [Tourism around the world].
Available at: <http://window.edu.ru/window.html> (acces-
sed 16 December 2020).

11. Turizm u Brazylii [Tourism in Brazil.]. Available
at: <http://www.geograf.com.ua/brazil/667-brazil-tourism>
(accessed 12 December 2020).